

Handläggare
Joakim Olsson
Telefon: 08-50819207

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2024-02-08

Beprövade och förebyggande insatser för att bygga motståndskraft hos alla barn och unga i Farsta och därmed förhindra nyrekrytering till gängkriminalitet

Svar på skrivelse från M, L och C

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på en skrivelse från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet om beprövade och förebyggande insatser för att bygga motståndskraft hos alla barn och unga i Farsta och därmed förhindra nyrekrytering till gängkriminalitet.

Sammanfattning

I en skrivelse till stadsdelsnämnden föreslår Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet att förvaltningen ska tänka bredare i det förebyggande arbetet mot barn och unga för att motverka nyrekryteringen till den kriminella världen och ställer frågor kring förvaltningens arbete.

Förvaltningen beskriver arbetssättet man för närvarande valt för att arbeta med universell prevention för att bygga motståndskraft hos barn och unga i Farsta och förhindra nyrekrytering till gängkriminalitet.

Bakgrund och skrivelsens innehåll

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 16 november 2023 fick förvaltningen i uppdrag att bereda en skrivelse från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet. Partierna skriver att nya insikter visar att alla barn och unga kan dras in i gängkriminalitet och att det inte nödvändigtvis är socioekonomiska bakgrundsfaktorer eller finansiering av eget missbruk som leder dem dit. Ny teknik har förenklad kontakten mellan äldre och yngre vilket också öppnat upp nya kanaler för rekrytering.

Skrivelsen nämner att skola och förskola är en viktig komponent för att barn och unga i Farsta ska få en lyckad skolgång. Barn och unga nöjda med sin fritid har bättre psykisk hälsa och fritidsgårdar har en uppgift i det brottsförebyggande arbetet. Det perspektivet behöver genomsyra alla verksamheter i kontakt med barn och unga.

Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet anser att Farsta behöver tänka bredare i det förebyggande arbetet med barn och unga för att motverka nyrekrytering till den kriminella världen.

Med anledning av ovanstående ställer partierna frågor till förvaltningen om man har tagit intryck av beprövade metoder inom universell prevention, till exempel *Communities That Care*,¹ och hur Farstas socialtjänst arbetar med universell prevention gentemot förskolebarn och grundskoleelever för att långsiktigt förhindra nyrekrytering till gängkriminalitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

En modell för universell preventionsmetod för att skapa goda uppväxtvillkor är som skrivelsen anger *Communities that Care*.

För att skapa goda uppväxtvillkor, stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer för negativ social utveckling för barn och unga använder Farsta en modell med delar från *Communities that Care* genom ett samverkansforum mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) som universell preventionsmetod med brottsförebyggande åtgärder på universell, selektiv eller individuell nivå.

SSPF är ett brotts- och drogförebyggande arbete som utgår från samverkan kring lokala grupper och individer. Arbetet bygger på en fast struktur och dagordning, återkommande möten och gemensamma åtagandeplaner för att dela lägesbilder och problemformuleringar. Syftet med arbetssättet är samma som *Communities that Care*, att förhindra och att förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder missbruk. Målet är att ungdomar ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger. SSPF anpassas till lokala förutsättningar och målgruppen skiljer sig därför mellan olika kommuner. De unga som blir föremål för

¹ Metod utvecklad i USA som handlar om att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga genom att både minska riskfaktorer som ökar risken för en negativ social utveckling och att stärka de skyddsfaktorer som bidrar till en positiv social utveckling.

insatser i form av SSPF-samverkan har på något sätt väckt oro i sin omgivning – hos familj, skola, polis eller fritidsverksamhet och befinner sig i risk för att utvecklas negativt eller har redan debuterat i någon form av normbrytande beteende.

Förvaltningen följer Malmö stads preventionsarbete med *Communities that Care* som är intressant för Stockholm i det kommande arbetet med omställningen av socialtjänstens arbete inför den nya socialtjänstlagen som väntas antas i år. Arbetssättet i *Communities that Care* kännetecknas av en samverkansprocess där aktörer i närområdet engageras och medverkar. Aktörer är exempelvis skola, socialtjänst, polis, räddningstjänst och civilsamhället samt boende i området, inte minst barn och ungdomar. På ett liknande sätt arbetar förvaltningen för att skapa goda uppväxtvillkor genom den ovan beskrivna samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid kallad SSPF. Arbetet omfattar vålds- och brottsförebyggande insatser samt förebyggande arbete mot ANDTS-missbruk, sexuellt riskbeteende, underprestation i skolan och psykisk ohälsa liknande den i skrivelsen angivna metoden. SSPF inkluderar förutom socialtjänst rektorer, enhetschefer, fritidschef och polisens ungdomsansvarig.

Förvaltningens BUS-styrgrupp – ett samverkansforum där barn och ungas behov av särskilt stöd från förskola, skola och/eller socialtjänsten samt från hälso- och sjukvården lyfts – främjar också samverkan med skolor och regionen.

Vidare ska nämnas förvaltningens arbete med omställning inför den nya föreslagna socialtjänstlagen, SoL, som väntas antas under året i enlighet med den tidigare statliga utredningens slutbetänkande Hållbar socialtjänst. Socialtjänsten ska övergå till att bevilja fler insatser utan individuell behovsprövning och måste börja identifiera vilka grupper av individer som är i störst behov av socialtjänstens tidiga insatser utan individuell behovsprövning och öka kunskap om vilka behov av tidigt stöd som identifierade grupper har, utifrån vad som är möjligt enligt förslaget till ny socialtjänstlag. I det arbetet ser man nu över vilka evidensbaserade preventionsmetoder som kan komma att passa inom det nya arbetssättet. Utvecklingsarbetet leds centralt av socialförvaltningen.

Att ställa om socialtjänstens arbetssätt kräver ett långsiktigt arbete. En socialtjänst som kan finnas till för de med störst behov och samtidigt ska driva ett mer omfattande långsiktigt och förbyggande arbete med tidiga insatser är också mer resurskrävande än dagens uppdrag.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Therese Grahn
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilaga
Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2024-01-16
Therese Grahn, Avdelningschef	2024-01-16